

те, там турците дали много жертви, трупове на които били заровени впоследствие на самия Гръбиш, който се намира на северната страна на Гребенец.

Царев кайнак, сега чешма, е свързан с живота на Цоню войвода. Там гората е била много гъста и покрай този кайнак често си е почивала четата. Самият войвода е знаел, че когато се е пренасяла турската хазна от Русе през Котел, Сливен, Ямбол, Одрин за Цариград там трябвало да отпочинат, да се нахранят и пият вода. Това го използвал войводата със своята чета, за да направи обира, като винаги успявал да избие охраната и всички придружаващи хазната турци. Въпреки, че от година на година са подсилвали охраната, но нищо не е било в състояние да попречи на ограбването на хазната, парите на която използвал за въоръжаване на четата, за закупуване на облекло, а останалото раздавал на бедните. Царева пътека се е използвала по върха на Гребенец за пренасяне на хазната. По тази пътека е правел нападенията си за обира Цоню войвода.

35. КАК АЛТЪНЛЪ СТОЯН СТАВА ХАЙДУТИН И ОБИРА ХАЗНА

Неговото име е много прочуто из нашия край. Влизал с четата си в Жеравна, Нейково, Катунце. Бил от Котел. Най-напред бил овчар. Овцете му били угоени като преспи. Владее най-хубавата мера по къра и никой не можел да му излезе напред. Много бил буен. По-луд от него нямало. Всичките овчари го слушали. И голям кавалджия бил. От дядо си научил тоз занаят. По-меден кавал от неговия нямало.

Един път през Котел минал един турски бей, чул свирнята и изпратил да извикат кавалджията. Дошъл Стоян и изгледал кръвнишки бея. Беят го помолил да му посвири. Назлън почнал Стоян да свири, ама са забравил и колкото време минавало, все по-хубаво свирел. В очите на бея даже сълзи се показали. Станал той и право при натоварените катъри отишъл. Бръкнал в дисагите и извадил един фес със златно дъно. Върнал се при Стоян и го турил на главата му. Оттогава взели да му думат Алтанлъ Стоян.

Стоян се курдисвал с феса много, ама зад гърба му всички си шушукали: "За един фес ортак с турците стана".

Имал Стоян любовница Добра. Тя била ербап момиче. Мъчно ѝ било, дето думали така за Стоян. Един път се изправила пред него, взела му феса и го тръшнала на земята: "Фърли тоз парцал от главата си! Станал си с него за смях и на децата!"

Всички са уплашили какво ще стане сега. А пък Стоян се навел, взел си феса и си тръгнал.

Дълго време не се виждал нийде. Стоял си горе при стадото. Една нощ